

Paweł Kurcman¹

Działalność Komisji Legislacyjnej w obecnej kadencji

Wstęp

Niniejszy artykuł ma na celu przybliżenie członkom naszego Samorządu działalność Komisji Legislacyjnej w trakcie obecnej kadencji Krajowej Rady Rzeczników Patentowych trwającej od listopada 2021 r. Poniżej przedstawiono prace Komisji Legislacyjnej, które owocowały podjęciem stosownych uchwał przez Krajową Radę Rzeczników Patentowych co do projektowanych aktów prawnych, jak również wskazano na szereg działań (w tym na toczące się w ramach Komisji Legislacyjnej dyskusje), wypracowywanych wspólnie stanowisk przez Komisję Legislacyjną z innymi, powołanymi do konkretnych celów, komisji doraźnych.

Komisja Legislacyjna została powołana przez Krajową Radę Rzeczników Patentowych, jako jedna z kilku działających na stałe komisji problemowych.

Uchwałą Krajowej Rady Rzeczników Patentowych z dnia 3 listopada 2021 r. (nr 2072/VIII/2021) Krajowa Rada powołała na Przewodniczącą tej komisji Pawła Kurcmana, natomiast na podstawie uchwały Krajowej Rady Rzeczników Patentowych nr 2081/VIII/2021 z dnia 15 listopada 2021 r. powołano 15 członków tej komisji, uzupełniając dodatkowo o jedną osobę uchwałą Krajowej Rady Rzeczników Patentowych z dnia 21 listopada 2021 r. (nr 2083/VIII/2021).

Zakres działania Komisji Legislacyjnej został ustalony przyjętym przez Krajową Radę Rzeczników Patentowych Regulaminem Działania Krajowej Rady Rzeczników Patentowych stanowiącym załącznik do uchwały Krajowej Rady Rzeczników Patentowych nr 2071/VIII/2021 z dnia 3 listopada 2021 r.

Do zadań Komisji Legislacyjnej należy:

- 1) opiniowanie aktów prawnych,

¹ Paweł Kurcman – rzecznik patentowy, Wiceprezes Polskiej Izby Rzeczników Patentowych, Przewodniczący Komisji Legislacyjnej PIRP

- 2) przygotowywanie własnych propozycji nowelizacji aktów prawnych,
- 3) uczestniczenie w procesie legislacyjnym i prezentowanie stanowiska samorządu wobec odpowiednich organów,
- 4) sporządzanie opinii prawnych dotyczących spraw rozstrzyganych lub załatwianych przez organy samorządu,
- 5) redakcja legislacyjna aktów wewnętrznych samorządu przygotowywanych przez jego organy.

Komisja działa aktualnie w składzie 16 osobowym:

Paweł Kurcman - Przewodniczący,
Bartosz Krakowiak – Wiceprzewodniczący
Magdalena Krekora – Sekretarz
Magdalena Augustyniak – Członek Komisji
Joanna Boćkowska – Członek Komisji
Krzysztof Czub – Członek Komisji
Magdalena Filipek-Marzec – Członek Komisji
Oskar Gińko – Członek Komisji
Andrzej Kacperski – Członek Komisji
Bogusław Kler – Członek Komisji
Alina Magońska – Członek Komisji
Piotr Mierzwiński – Członek Komisji
Marcin Momot – Członek Komisji
Paweł Obrycki – Członek Komisji
Elżbieta Piątkowska – Członek Komisji
Monika Wielecka – Członek Komisji

Od początku działania Komisji Legislacyjnej w tej kadencji, Komisja skupiała się na działaniach związanych z aktualnymi procesami legislacyjnymi, w szczególności nad nowelizacjami lub projektami nowych aktów prawnymi z dziedziny własności intelektualnej lub takimi, które bezpośrednio dotyczą zawodu rzecznika patentowego, jak ustawa o rzecznikach patentowych.

Należy do nich zaliczyć przede wszystkim projekty ustawy: ustawa o wyrobach medycznych, ustawa o rzecznikach patentowych, ustawa Prawo własności przemysłowej, ustawa Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Poniżej przedstawione zostaną działania i stanowiska prezentowane przez Komisję Legislacyjną w zakresie projektów aktów prawnych procedowanych od początku jej powstania.

Jednym z pierwszych projektów aktów prawnych udostępnionych w ramach konsultacji publicznych, jakim zajmowała się Komisja Legislacyjna w tej kadencji, był

projekt ustawy o wyrobach medycznych. Komisja Legislacyjna wypracowała stanowisko, przyjęte później w uchwale Krajowej Rady Rzeczników Patentowych, zgodnie z którym projektowane przepisy ww. ustawy mogłyby prowadzić do naruszenia zasady skuteczności i proporcjonalności. Główną przyczyną takiego stanowiska jest liczba i niewspółmierna wysokość kar dla podmiotów gospodarczych rynku krajowego. W ocenie Komisji Legislacyjnej „zasada skuteczności może zostać naruszona z tego powodu, że nałożenie tak wysokiej kary *de facto* spowoduje likwidację podmiotu na rynku, który otrzymał karę, ale nie spowoduje zniesienia niebezpieczeństwa dla korzystających z wyrobów (np. nie będzie podmiotu do wycofania ich z rynku). Zasada proporcjonalności może z kolei zostać naruszona dlatego, że tak wysokie kary nie korespondują z sytuacją majątkową podmiotów gospodarczych w Polsce i są zbyt dużym ryzykiem i obciążeniem dla rodzimych przedsiębiorców, szczególnie tych małych, i stanowić będą realną przeszkodę do rozwoju krajowej branży wyrobów medycznych).”

W projekcie ustawy była mowa o zakresie działania organów w zakresie odstąpienia od wymiaru kary lub jej wysokości, jednak projektowane zapisy były nieprecyzyjne i nie wprowadzono żadnych obiektywnych zasad miarkowania sankcji, pozostawiając je pełnej uznaniowości urzędnika, co rodziłoby pole do nadużyć.

Dlatego Komisja Legislacyjna rekomendowała wprowadzenie kryteriów kar i ich wysokości w zależności od np.:

- tego, czy wyrób stanowił bezpośrednie zagrożenie życia,
- tego, czy wyrób stanowił bezpośrednie zagrożenie zdrowia,
- tego, czy wyrób stanowił bezpośrednie zagrożenie bezpieczeństwa użytkownika w ogóle,

z jednoczesnym przyjęciem określonych ram kwotowych, waloryzowanych o wybrane wskaźniki GUS (co pozwoli na dłuższe stosowanie ustawy i zachowanie adekwatności kar).

Komisja Legislacyjna wskazała również, że „co prawda art. 189d kpa przewidywa zasady wymiaru kar pieniężnych, jednak z uwagi na specyfikę rynku wyrobów medycznych wskazane tam zasady wymiaru kar są zbyt nieostre i zostawiają zbyt duży zakres uznania administracyjnego, w szczególności w sytuacji, gdy wskazane w ustawie kary są tak wysokie. Nie sposób nie zauważyć, że w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw jedna tak duża kara będzie mieć taki sam skutek, jak kara konfiskaty mienia w całości. Wysokość kar może wywołać efekt mrozący, gdzie małe przedsiębiorstwa, szczególnie rodzinne wycofają się z rynku wyrobów medycznych z powodu ogromnego ryzyka, że nawet drobne uchybienie skutkować będzie utratą całego dorobku życia. W efekcie, na rynku pozostaną jedynie duże firmy, co spowoduje zmniejszenie konkurencji i wzrost cen, co negatywnie odbije się na pacjentach. Jednocześnie mocno zmniejszy się liczba podmiotów innowacyjnych, a w konsekwencji liczba innowacji. (...) Analiza przepisów projektowanej ustawy prowadzić

może do wniosku, że w przeciwieństwie do treści ww rozporządzeń ustawodawca chce traktować kary jako źródło dochodu budżetowego a nie jako środek do dbania o rynek wyrobów medycznych w kraju. Ich wprowadzenie może odnieść ten negatywny skutek, że albo nie będzie na rynku krajowym wyrobów medycznych (nawet podstawowych), albo działalność gospodarcza w tym zakresie będzie polegała na tym, że podmioty zagraniczne utworzą lokalny podmiot krajowy bez majątku i bez kapitału, co w przypadku działania niezgodnie z ustawą nie wywoła dla podmiotu realnych, negatywnych skutków w tym finansowych, gdyż nie będzie jak wyegzekwować kar. Powyższe spowoduje, że nie będzie ryzyka dla wprowadzania produktów niespełniających norm. W efekcie jedynym odpowiedzialnym pozostaną podmioty krajowe, które będą jako jedyne odpowiadały w całości za ewentualne błędy. Taka sytuacja nie jest zgodna z unijną zasadą równości, jak również wydaje się, że godzi w przepisy krajowe."

Powyższe stanowisko zostało przyjęte w uchwale Krajowej Rady Rzeczników Patentowych nr 2152/VIII/2022 z dnia 17 lutego 2022 r. Z powyższymi i pozostałymi uwagami można zapoznać się na kodowanej stronie www.pirp.org.pl pod linkiem:

<http://www.rzecznikpatentowy.org.pl/uchwaly/zalacz2152.pdf>.

Komisja Legislacyjna opracowywała również stanowisko w odniesieniu do projektu ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych, które zostało zaaprobowane przez Krajową Radę Rzeczników Patentowych. Wskazano na kilka zagadnień, które są szczególnie bliskie środowisku rzeczników patentowych. Zwrócono uwagę w przedłożonym do uchwalenia Krajowej Radzie Rzeczników Patentowym stanowisku, że *„od lipca 2020 r. powstały wyspecjalizowane wydziały dla spraw własności intelektualnej w ramach pięciu utworzonych w tym celu wydziałów sądów okręgowych i dwóch wydziałów sądów apelacyjnych. Powstanie tych wydziałów miało na celu przygotowanie odpowiedniej kadry sędziów, wyspecjalizowanych do rozpoznawania spraw własności intelektualnej. Dotychczasowa praktyka pokazała, że jest to krok w dobrym kierunku, gdyż sprawy własności intelektualnej wymagają wysokiej specjalizacji, zwłaszcza w sprawach o charakterze technicznym. Przez prawie dwa lata funkcjonowania sądów (wydziałów) dla spraw własności intelektualnej wytworzyła się już pewna praktyka orzecznicza i sędziowie rozpoznający sprawy mają dobre przygotowanie praktyczne do ich rozpoznawania”*. Wyrażono również obawę, że *„projekt ustawy w jego obecnym brzmieniu nie zagwarantuje dalszej specjalizacji sędziów w obecnych Sądach Okręgowych i Apelacyjnych wyznaczonych do ich rozpoznawania, bowiem zawarte w nim propozycje nie wskazują, iż akurat te Sądy (wydziały) będą miały wyłączność w zakresie prowadzonych spraw własności intelektualnej oraz że sędziowie dotychczas orzekający w tych wydziałach, będą się nimi zajmować. Treść uregulowań wydaje się wskazywać, że sprawy z zakresu własności intelektualnej mogą być potencjalnie rozpoznawane tylko przez jeden sąd, co niewątpliwie nie będzie sprzyjało realizacji zagwarantowanego dla wszystkich*

obywateli prawa do sądu. Nie wpłynie to też na sprawność i merytoryczne rozpoznawanie spraw, wręcz może powodować ich przewlekłość, co niewątpliwie nie będzie zgodne z duchem projektu, a więc wzrostem efektywności prowadzenia spraw sądowych.”

Komisja Legislacyjna poddała pod rozwałę zmiany projektowanych przepisów dotyczących utworzenia izb gospodarczych a w ich zakresie rozpoznawania spraw z zakresu własności intelektualnej. Zwrócono uwagę na fakt, iż nie każda sprawa z zakresu własności intelektualnej jest sprawą gospodarczą, a więc niecelowe jest umieszczanie w izbie gospodarczej spraw o charakterze niegospodarczym. Nadto, projektowane przepisy nie przewidywały utrzymania obecnego *status quo* i pozostawienie wyspecjalizowanych izb (wydziałów) do spraw z zakresu własności intelektualnej w kilku wyspecjalizowanych sądach okręgowych i apelacyjnych. Projekt również nie przewidywał utworzenia w sądach okręgowych samodzielnych izb do spraw z zakresu własności intelektualnej.

Komisja Legislacyjna wskazała również, że treść proponowanych zmian mogła nie być w zgodzie z obowiązującymi regulacjami unijnymi, a w szczególności z art. 123 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) numer 2017/1001 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie znaku towarowego Unii Europejskiej i art. 80 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 6/2002 z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie wzorów wspólnotowych, które wskazują na potrzebę wyznaczenia sądów krajowych działających jako sądy pierwszej i drugiej instancji w sprawach unijnych znaków towarowych i wzorów wspólnotowych. Projekt nie zakładał konieczności powstania takich sądów (a przewiduje jedynie taką możliwość) i to nie jako odrębny wydział (izbę), ale w strukturze izby gospodarczej, co nie jest trafnym rozwiązaniem. Przyjęcie projektowanych zmian mogłoby zatem spowodować zaprzepaszczenie istotnej nowelizacji przepisów KPC w 2020 r., wprowadzających wyspecjalizowane wydziały (izby) rozpoznające sprawy z zakresu własności intelektualnej, co byłoby wbrew słusznemu kierunkowi wyznaczonemu kilka lat temu przez Ministerstwo Sprawiedliwości, aby powstały takie wyspecjalizowane sądy.

Nadto przedstawione przez Komisję Legislacyjną zmiany projektu miały na celu uporządkowanie oraz – tam, gdzie jest to wskazane – odniesienie proponowanych zmian do rzeczników patentowych i aplikantów. Projekt w kilku miejscach pomijał rzeczników patentowych i aplikantów jako pełnomocników procesowych, podczas gdy od wielu lat rzecznicy patentowi i aplikanci rzecznikowscy mogą występować przed sądami i urzędami w sprawach własności przemysłowej oraz w sprawach własności intelektualnej innych niż sprawy własności przemysłowej.

Powyższe stanowisko zostało przyjęte w uchwale Krajowej Rady Rzeczników Patentowych nr Nr 2204/VIII/2022 z dnia 15 maja 2022 r. Z uchwałą można zapoznać się na kodowanej stronie www.pirp.org.pl pod linkiem:

<http://www.rzecznikpatentowy.org.pl/uchwaly/uchw2204.pdf>

Komisja Legislacyjna w kwietniu 2022 r. zajmowała się analizą projektu ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych oraz ustawy o finansach publicznych, przy czym nie wniosła uwag do tego projektu.

W pierwszej połowie 2022 r. członkowie Komisji Legislacyjnej, razem z powołaną w tym celu Komisją ds. Regulacji Zawodu pod przewodnictwem Przewodniczącego tej komisji – Pana Andrzeja Kacperskiego, prowadzili dyskusje nad projektowanymi przepisami ustawy o rzecznikach patentowych udostępnionymi przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii. W toku dyskusji wskazano na szereg zmian, które mogłyby być niekorzystne nie tylko dla wykonywania zawodu rzecznika patentowego, ale również, a może przede wszystkim, godziłyby w rozwój innowacyjności w Polsce. Warto w tym miejscu dla przykładu wskazać kilka wątków, które poruszone były w toku dyskusji pomiędzy członkami obu Komisji oraz wypracowywane stanowiska.

W szczególności członkowie obu Komisji zwracali uwagę na fakt, iż w toku prac nad nowelizacją ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, która weszła w życie w lipcu 2020 r., wprowadzającą sądy własności intelektualnej i rozszerzające uprawnienia rzeczników patentowych do reprezentowania w sprawach własności intelektualnej innych niż sprawy własności przemysłowej, pozostawiono budzącą wątpliwości lukę prawną co do możliwości świadczenia pomocy prawnej przez rzeczników patentowych w sprawach z zakresu spraw własności intelektualnej. Wprawdzie z nowelizacji przepisów kodeksu postępowania cywilnego można było wywodzić stanowisko, że skoro rzecznik patentowy może być pełnomocnikiem w sprawach z zakresu własności intelektualnej przed sądami, to tym samym może świadczyć pomoc prawną w tego rodzaju sprawach na wcześniejszym etapie (trudno byłoby uznać, iż wolą ustawodawcy byłoby zakazywanie rzecznikowi patentowemu świadczenia pomocy prawnej na etapie przedsądowym, a pozwalanie mu świadczyć pomoc prawną jedynie na etapie sądowym w zakresie reprezentowania klienta przed sądem), to jednak, aby uniknąć wątpliwości, zaproponowano przepis, iż rzecznik może także świadczyć pomoc prawną w tych sprawach, nie zależnie od tego, czy świadczy ją w ramach reprezentowania przed sądem czy w innych pozasądowych sprawach.

Dyskutowano również o tym, aby wzorem innych izb zawodowych, lista rzeczników patentowych była prowadzona przez Polską Izbę Rzeczników Patentowych,

a nie jak dotychczas przez Urząd Patentowy. Polska Izba Rzeczników Patentowych mogłaby mieć kompetencje do decydowania o wpisach i skreślaniu z listy rzeczników patentowych, tak jak to ma miejsce dotychczas w odniesieniu do aplikantów rzecznikowskich. Sytuacja, w której samorząd zawodowy nie prowadzi własnej listy jego członków, a prowadzi ją Urząd, przed którym występują rzecznicy patentowi, wywoływała spore kontrowersje w samorządzie rzecznikowskim, choć trzeba przyznać, że były również głosy przeciwnie przyjmowaniu jakichkolwiek zmian w tym zakresie.

Omawiano również możliwość zmiany przepisów, które prowadziłyby do zrównania stawek minimalnych opłat za czynności rzeczników patentowych ze stawkami radców prawnych i adwokatów w odpowiednim rozporządzeniu do ustawy i omówiono redakcję takich zapisów.

Wskazano również, że obecny egzamin kwalifikacyjny nie weryfikuje wszystkich aspektów wykonywania zawodu i wiedzy merytorycznej, jaką winien posiadać przyszły rzecznik patentowy. Do rozważenia pozostawałaby możliwość zmian w egzaminie kwalifikacyjnym w taki sposób, aby egzamin składał się przykładowo z 5 części pisemnych obejmujących sporządzenie stosownych pism lub rozwiązywanie zadań z następujących zakresów:

- sporządzenie dokumentacji zgłoszenia do ochrony wynalazku lub wzoru użytkowego, w oparciu o przedstawiony stan faktyczny i stan techniki;
- przygotowanie pisma procesowego w postępowaniu zgłoszeniowym, w odpowiedzi na zawiadomienie urzędowe, w którym przedstawiono stan techniki wynikający ze sprawozdania z poszukiwania, lub sporządzeniu analizy zdolności patentowej wynalazku obejmującej przesłanki nowości, poziomu wynalazczego i przemysłowej stosowności, w oparciu o przedstawiony lub samodzielnie ustalony stan techniki;
- przygotowanie wniosku o unieważnienie patentu w postępowaniu spornym lub sporządzeniu pozwu o naruszenie patentu w postępowaniu cywilnym, a w przypadku uznania, w wymienionych przypadkach, że brak jest podstaw do jego wniesienia, sporządzeniu opinii w tej sprawie, w oparciu o przedstawiony stan faktyczny i stan techniki;
- przygotowanie sprzeciwu (opozycji) lub odpowiedzi na sprzeciw (opozycję) wobec zgłoszenia znaku towarowego w postępowaniu krajowym lub w postępowaniu unijnym, a w przypadku uznania, że brak jest podstaw do jego wniesienia, sporządzeniu opinii w tej sprawie, w oparciu o przedstawiony stan faktyczny;
- rozwiązywanie zadania z zakresu zasad wykonywania zawodu lub zasad etyki polegającego na przygotowaniu opinii prawnej w oparciu o akta lub przedstawiony stan faktyczny.

Członkowie obu Komisji wyrażali również swoje negatywne stanowisko co do proponowanych zmian w zakresie nieograniczonego dostępu innych zawodów prawniczych do zawodu rzecznika patentowego. Zwrócono uwagę na to, że obecny stan prawny jest wynikiem kompromisu – adwokaci i radcy prawni mogą być zwolnieni z tej części aplikacji, która dotyczy ogólnych zagadnień prawnych i jest przedmiotem zarówno aplikacji, jak i egzaminu adwokackiego i radcowskiego. Członkowie obu Komisji wyrazili pogląd, że nie została do tej pory przedstawiona jakakolwiek argumentacja, która uzasadniałaby zwalnianie adwokatów i radców prawnych z całości aplikacji rzecznikowskiej. Członkowie obu Komisji wskazali także, że nie ma uzasadnienia merytorycznego zwalniania przedstawicieli ww. zawodów z części egzaminu, które to części pozornie tylko pokrywałyby się z ich egzaminami zawodowymi. Opinie opracowywane przez rzeczników patentowych (przykładowo obrona zdolności patentowej lub ocena naruszenia patentu) dotyczą w istocie zagadnień, których podstawą jest wiedza techniczna, którą to wiedzę nie zdobywają przedstawiciele obu korporacji w trakcie aplikacji. Nadto biorąc pod uwagę ilość godzin wykładów na aplikacji radcowskiej czy adwokackiej, poziom wiedzy teoretycznej jest zdecydowanie zbyt mały, aby można było mówić o wykazaniu odpowiedniego poziomu wiedzy z zakresu własności intelektualnej. Zdaniem członków obu Komisji należałoby pozostawić obecny kompromisowy stan uprzywilejowania adwokatów i radców prawnych w zakresie ogólnej wiedzy prawniczej i nie obniżać wymagań zawodowych pełnomocników obsługujących sferę innowacji technicznych. Konieczne byłoby także, jak wspomniano wyżej, doprecyzowanie zakresu egzaminu, tak by nie sprawiał on wrażenia egzaminu z ogólnej wiedzy prawniczej, co jest w ocenie członków obu Komisji całkowitym nieporozumieniem.

Członkowie obu Komisji negatywnie odnosili się do propozycji zmiany organu nadzorującego nasz samorząd. Dotychczas nigdy nie prezentowano koncepcji odwzorowania przepisów adwokackich i radcowskich w odniesieniu do samorządu rzecznikowskiego w taki sposób, aby to Minister właściwy ds. gospodarki miał sprawować bezpośredni i wyłączny nadzór nad samorządem rzecznikowskim, praktycznie bez udziału Urzędu Patentowego.

Dlatego obecna forma nadzoru nad samorządem, tradycyjnie sprawowanego bezpośrednio przez Urząd Patentowy (Prezesa Urzędu), powinna być niezmieniona, można natomiast doprecyzować jego zakres, tak by nie powstawały wątpliwości systemowe dotyczące możliwego konfliktu interesów poprzez niejednoznacznie określony zakres ingerencji w działalność samorządu pełnomocników występujących właśnie przed tym Urzędem.

Mając na uwadze fakt, iż na moment pisania niniejszego artykułu (koniec listopada 2022 r.) prace nad ustawą nie są przedmiotem konsultacji społecznych (choć w ostatnich tygodniach w przestrzeni publicznej pojawiły się głosy o zamiarze

kontynuowania tych prac w najbliższych dniach), Komisja Legislacyjna jest gotowa do włączenia się w prace nad ewentualnym nowym projektem ustawy, jak tylko ujrzy on światło dzienne.

W pierwszej połowie 2022 r. Komisja Legislacyjna wspierała powołaną do tego celu Komisję Regulacji PWP pod przewodnictwem Przewodniczącej tej komisji – Pani Magdaleny Krekory, która przygotowywała stanowisko dla Krajowej Rady Rzeczników Patentowych do nowego projektu ustawy – Prawo własności przemysłowej.

Praca członków Komisji zaowocowała przedstawieniem obszernego, liczącego kilkadziesiąt stron stanowiska do projektu ww. ustawy, zawierającego uwagi o charakterze zarówno merytorycznym, jak i redakcyjnym, które zostało przyjęte przez Krajową Radę Rzeczników Patentowych. Mając na uwadze fakt, iż niniejszy artykuł ma swoje ramy objętościowe, nie sposób jest omówić wszystkie uwagi do ww. projektu. Przedstawione zostały jedynie dwie uwagi systemowe, dość istotne z punktu widzenia całego projektu ustawy i celu, jaki ustawodawca wskazuje w tym projekcie.

Do pierwszej z uwag o charakterze systemowym należało zaliczyć negatywne zaopiniowanie proponowanej zmiany systemu udzielania praw ochronnych na wzory użytkowe. Zarówno Komisja Regulacji PWP, jak też Komisja Legislacyjna jednoznacznie negatywnie wypowiedziały się na temat tej propozycji projektodawcy, aby wprowadzić system rejestrowy wzorów użytkowych. Wskazano m.in. na następujące uzasadnienie takiego stanowiska:

„Wprowadzenie systemu rejestrowego ma zdaniem projektodawcy przyspieszyć procedurę rozpatrywania zgłoszeń. Należy jednak wziąć pod uwagę zarówno interesy zgłaszających, którzy mogliby szybciej uzyskać prawo wyłączne, jak również interesy innych przedsiębiorców. System badawczy gwarantuje, że przyznany przez Urząd Patentowy monopol jest weryfikowany, co przekłada się na jakość udzielonych praw i pewność prawa wyłącznego, nawet uwzględniając możliwość jego unieważnienia w przyszłości.

Rezygnacja z systemu badawczego może prowadzić do szeregu negatywnych konsekwencji związanych z udzielaniem prawa dla rozwiązań, które nie spełniają przesłanek ochrony. Tak udzielone prawo może prowadzić do bezzasadnego i jednocześnie skutecznego blokowania rynku i wszczynania postępowań o naruszenie wobec innych podmiotów. Można się spodziewać, że informacja o trybie rejestrowym zachęci niektórych przedsiębiorców do zgłaszania rozwiązań bez dokonywania jakiegokolwiek samodzielnej oceny istniejących prawnie, ale niesprawdzalnych urzędowo wymogów ochrony. Jeśli tacy uprawnieni wystąpią przeciw

innym przedsiębiorcom zarzucając naruszenie, to Urząd Patentowy może zostać wręcz zarzucony wnioskami o unieważnienie praw ochronnych. W konsekwencji mogą pojawić się zarzuty pod adresem Urzędu Patentowego, że udziela pochybień praw wyłącznych prowadzących do niepewności prawnej i rozregulowania rynku.

Weryfikacja bez badania przez Urząd Patentowy zgłoszenia, która wynika z art. 121 (oczywistość niespełnienia przesłanek) jest niejasna i nie jest wystarczająca biorąc pod uwagę brak jakichkolwiek kryteriów, charakter i wagę prawa z rejestracji wzoru użytkowego dla ograniczenia innych podmiotów na rynku.

Na uczestników rynku przesunięta została kwestia weryfikacji i unieważnienia prawa nienależycie udzielonego. Wiąże się to jednak z dodatkowymi kosztami dla tych podmiotów oraz wydłużonym czasem oczekiwania na rozstrzygnięcie w postępowaniu spornym. System rejestrowy będzie generować więcej postępowań spornych, co zwiększy czas rozpatrywania spraw w tym postępowaniu.

Pomimo faktu, że uprawniony nie może wystąpić z roszczeniem na drodze sądowej bez sprawozdania o stanie techniki, nie wyklucza to wysyłania, na podstawie uzyskanego prawa z rejestracji, żądania zaprzestania naruszeń do szeregu podmiotów na drodze przedsądowej (wezwania do zaniechania). Spowoduje to wysoką niepewność prawną i przełoży się na niepewność rynku i samych praw wyłącznych, skutkując zmniejszeniem ich wiarygodności wśród uczestników rynku. Powyższe może przełożyć się ogólne zniechęcenie do występowania z wnioskami o udzielenie praw wyłącznych.

Problematyczne wydaje się przyznanie tak dużej wiarygodności sporządzanemu sprawozdaniu o stanie techniki, które obecnie jest weryfikowane przez zgłaszającego w toku postępowania o udzielenie prawa, a zgłaszający może przedstawić swoje stanowisko w sprawie. Często zdarza się, że dokumenty przedstawione w sprawozdaniu o stanie techniki po ich dokładniejszej weryfikacji, nie stanowią nawet najbliższego stanu techniki, a jedynie zostały wskazane w sprawozdaniu z uwagi na tożsamość symboli klasyfikacji patentowej lub słów kluczowych. Stąd tak istotna jest wymiana korespondencji pomiędzy Urzędem a zgłaszającym w toku postępowania badawczego. Uzależnienie wszczynania postępowań od dysponowania sprawozdaniem o stanie techniki nie daje pewności co do właściwego udzielenia prawa.

Istnieje możliwość przyspieszenia rozpatrywania zgłoszeń wzorów użytkowych w systemie badawczym i Polska Izba Rzeczników Patentowych niniejszym przedkłada założenia do takiego trybu. Mógłby on funkcjonować jako „system 4 x 3 miesiące” i przebiegać następująco:

- pierwszy etap 3 miesiące od daty zgłoszenia – sporządzenie przez Urząd Patentowy RP sprawozdania o stanie techniki wraz ze wstępną oceną,
- drugi etap 6 miesięcy od daty zgłoszenia (czyli kolejne 3 miesiące) – publikacja zgłoszenia wraz ze sprawozdaniem,
- trzeci etap 9 miesięcy od daty zgłoszenia (czyli kolejne 3 miesiące) – okres oczekiwania na uwagi osób trzecich,
- czwarty etap 12 miesięcy od daty zgłoszenia (czyli kolejne 3 miesiące) – właściwa procedura badawcza i udzielenie ochrony.

Jeżeli nie wpłynęły żadne dokumenty, a sprawozdanie potwierdziło zdolność ochronną i nie zawiera uwag co do konieczności wprowadzenia zmian lub poprawek w zgłoszeniu, Urząd wydaje decyzję o udzieleniu prawa ochronnego na wzór użytkowy.

Jeżeli wpłynęły dokumenty, ekspert dokonuje ich oceny i gdy stwierdzi, że nie mają wpływu na zdolność ochronną, udziela prawa ochronnego.

Jeżeli sprawozdanie potwierdziło zdolność ochronną, ale wskazało także na konieczność wprowadzenia zmian, a także gdy sprawozdanie stwierdziło przeszkody merytoryczne lub gdy w okresie na zgłaszanie uwag wpłynęły dokumenty uznane za przeszkody dla uzyskania ochrony, Urząd zawiadamia o tym zgłaszającego i wyznacza termin na odpowiedź.

Powyższa procedura, przy zachowaniu wszystkich zalet systemu badawczego, mogłaby prowadzić od zgłoszenia do decyzji o uzyskaniu ochrony około 12 miesięcy. Byłaby też zachętą dla zgłaszających, aby tak przygotowywali swoje zgłoszenia, by osiągnąć najkrótszy czas rozpatrywania, poprzez profesjonalne wykonanie własnych wstępnych badań patentowych i profesjonalne przygotowanie zgłoszenia.

Należy podkreślić, że badanie tylko nowości rozwiązania wzoru użytkowego jest szybsze i nie rodzi takich problemów jak badanie poziomu wynalazczego wynalazku.”

W tym duchu przedstawiono Krajowej Radzie Rzeczników Patentowych propozycję uchwalenia stanowiska, w którym zaproponowano nową redakcję przepisów dotyczących wzorów użytkowych przy zachowaniu systemu badawczego. Z ostrożności zaproponowano również szereg zmian na wypadek, gdyby projektodawca nie chciał zrezygnować z systemu rejestrowego dla wzorów użytkowych.

Obie Komisje negatywnie zaopiniowały również drugą dość istotną zmianę, a mianowicie wprowadzenie systemu wstępnego zgłoszenia wynalazku. W uzasadnieniu uwag przedłożonych do uchwalenia Krajowej Radzie Rzeczników Patentowych wskazano m.in., że:

„Instytucja wstępnego zgłoszenia wynalazku, jest to rodzaj zgłoszenia zupełnie obcy naszemu systemowi patentowemu i dodatkowo w brzmieniu proponowanym w projekcie ustawy niesie za sobą liczne zagrożenia w tym:

I. brak możliwości rozszerzenia terytorialnego zgłoszenia w ciągu 12 miesięcy od zgłoszenia wynalazku:

Zgodnie z proponowanym art. 35 ust 3 zgłoszenie wynalazku dokonane na bazie wstępnego zgłoszenia wynalazku uważa się za dokonane w dniu dokonania wstępnego zgłoszenia wynalazku. Zatem, jeśli zgłaszający zdecyduje się skorzystać z instytucji wstępnego zgłoszenia wynalazku, a następnie zgłosi na jego podstawie zgłoszenie wynalazku, wówczas zgłaszający nie będzie miał możliwości dokonania zgłoszeń w innych jurysdykcjach i skorzystania z 12-miesięcznego terminu pierwszeństwa konwencyjnego, gdyż termin 12 miesięcy będzie liczony od daty dokonania wstępnego zgłoszenia wynalazku, a nie od daty zgłoszenia wynalazku.

II. brak możliwości skorzystania z pierwszeństwa ze wstępnego zgłoszenia wynalazku:

Zgodnie z proponowanym art. 30 ust. 3 UPRP nie wyda dokumentu pierwszeństwa dla wstępnego zgłoszenia wynalazku. Dlatego też niemożliwe będzie uzyskanie ochrony za granicą w procedurze krajowej/regionalnej/międzynarodowej na bazie wstępnego zgłoszenia wynalazku, gdyż spełnienie formalnych warunków dostarczenia dowodu pierwszeństwa będzie niemożliwe.

III. brak możliwości rozszerzania opisu wynalazku i zastrzeżeń patentowych zgłoszenia wynalazku poza to, co zostało zgłoszone we wstępnym zgłoszeniu wynalazku.

Proponowany art. 35 ust 2 przewiduje, iż zgłoszenie wynalazku nie może wykraczać poza to co zostało ujawnione we wstępnym zgłoszeniu wynalazku i jednocześnie proponowany art. 39 ust 3 wskazuje, iż „Zastrzeżenie patentowe jest jasne i zwięzłe oraz w całości poparte opisem wynalazku.”, zatem praktycznie opis wynalazku (bez zastrzeżeń) przy wstępnym zgłoszeniu wynalazku będzie musiał być tak przemyślany/napisany, aby można było na jego podstawie prawidłowo skonstruować opis wynalazku i zastrzeżenia zgłoszenia wynalazku.

Proponowana instytucja wstępnego zgłoszenia wynalazku wydaje się zatem korzystna jedynie dla instytucji naukowych i jedynie iluzorycznie daje możliwość wykorzystania publikacji naukowej jako treści wstępnego zgłoszenia wynalazku. Należy wyraźnie podkreślić, że publikacje naukowe mają inny cel i charakter niż opis

wynalazku jako taki i często publikacje te charakteryzuje się lakonicznością oraz brakiem niezbędnych elementów (w tym właściwego ujawnienia, czy przykładów realizacji) wymaganych dla opisu wynalazku. W konsekwencji np. jeśli naukowiec będzie chciał szybko dokonać zgłoszenia i zostanie dokonane wstępne zgłoszenie wynalazku na bazie publikacji (nawet opisujące szeroko daną materię), lecz będzie ono zbyt lakonicznie, niepełne, bez prawidłowej redakcji, wówczas może się okazać, że na jego podstawie nie będzie możliwe przygotowanie opisu wynalazku i zastrzeżeń patentowych dla zgłoszenia wynalazku, a dodatkowo publikacja naukowa opublikowana między datą dokonania wstępnego zgłoszenia wynalazku a datą dokonania zgłoszenia wynalazku będzie dokumentem przeciwstawianym w procedurze zgłoszenia wynalazku.

Dodatkowo brak możliwości rozszerzenia zgłoszenia wynalazku przeczy dotychczasowej praktyce i celowości dokonania zgłoszenia ustanawiającego pierwszeństwo. Praktyka pokazuje, że przy tego typu zgłoszeniach zgłaszanych jedynie na potrzeby pierwszeństwa prace są w toku i, w chwili zgłaszania, zgłaszający ma często jedynie ogólną ideę wynalazku, często bez dopracowanych szczegółów. Detale te są opracowywane i po roku są dopisywane do nowego zgłoszenia wynalazku. Faktem jest, że nowe, dodane przedmioty nie korzystają z daty pierwszeństwa, jednak korzystnym jest to, że chociaż podstawowa część wynalazku korzysta z wcześniejszego pierwszeństwa. Obecna regulacja skutecznie utrudni takie działanie w ramach procedury polskiej, co spowoduje zwrócenie się w stronę uzyskania patentu europejskiego albo składanie wniosków o udzielenie patentu dopiero po opracowaniu wynalazku, co może skutkować ostatecznie brakiem jakiegokolwiek ochrony. Wspomniany ust. 2 uniemożliwia też korzystanie z wielu pierwszeństw.

IV. brak wiedzy na temat zdolności patentowej zgłaszanego rozwiązania;

Zgodnie z propozycją brzmienia art. 53 ust. 1. Urząd Patentowy nie będzie sporządzał sprawozdania o stanie techniki dla wstępnego zgłoszenia wynalazku. Zatem zgłaszający będzie zmuszony dokonać zgłoszenia wynalazku i ponosić koszty jedynie w oparciu o swoją najlepszą wiedzę z nadzieją, iż rozwiązanie składane na bazie wstępnego zgłoszenia wynalazku (12 miesięcy później) ma szansę na uzyskanie ochrony patentowej.

Proponowana instytucja wstępnego zgłoszenia wynalazku wydaje się wzorować na „provisional application” obecnym w systemie USA. Należy jednak zaznaczyć, iż instytucja „provisional application” jest szeroko krytykowana przez użytkowników tamtego systemu. Dodatkowo, nie da się porównywać systemu kontynentalnego do amerykańskiego, ponieważ ten drugi przewiduje szereg instytucji nieznanych kontynentalnemu prawu patentowemu, np. „grace period” tj. tzw. „okres łaski” dla zgłoszeń patentowych. („grace period”) znacznie łagodzi ewentualnego negatywnego skutki „provisional application” w systemie amerykańskim.

Ocenia się, iż instytucja wstępnego zgłoszenia wynalazku być może wpłynie na większą liczbę zgłoszeń dokonywanych w UPRP, ale nie wpłynie dodatnio na liczbę ostatecznie udzielonych praw w Polsce, a z pewnością obniży liczbę wynalazków zgłaszających z Polski, które uzyskają faktyczną ochronę za granicą - trudno bowiem wymagać od przedsiębiorców, czy naukowców, żeby znali niuanse prawa europejskiego i międzynarodowego, które są niezbędne do zrozumienia zagrożeń wynikających z proponowanej instytucji zgłoszenia wstępnego.

Tym samym ocenia się ze proponowana instytucja wstępnego zgłoszenia zaprzepaści szanse polskich przedsiębiorców oraz naukowców na czerpanie korzyści ze swojej pracy w Polsce, ale także poza granicami kraju.

Polska Izba Rzeczników Patentowych proponuje usunięcie przepisów artykułów od 30 do 37. W przypadku braku woli usunięcia tych przepisów Polska Izba Rzeczników Patentowych proponuje poniżej wskazane zmiany.

Negatywnie odniesiono się do zmian w zakresie postępowania spornego, gdzie wskazano, że:

„W zakresie postępowania spornego Projektodawca przewidział de facto zniesienie możliwości ograniczenia patentu przez zmianę redakcji zastrzeżeń w toku postępowania o unieważnienie i sprzeciwowego. Jest to zmiana, która oddala nasze przepisy od przepisów europejskich. Chociaż biegnące postępowanie sprzeciwowe przed Europejskim Urzędem Patentowym wyłącza możliwość rozpoznania wniosku o ograniczenie, zasada 82 Regulaminu do EPC (<https://www.epo.org/law-practice/legal-texts/html/epc/2020/e/r82.html>) wprost dopuszcza zmianę zakresu ochrony w toku postępowania sprzeciwowego. Zmianę tę rozpoznaje Opposition Division wraz z argumentami wnoszącego sprzeciw. Praktyka Europejska w tym zakresie umożliwia nie tylko usuwanie, ale również zmianę redakcji zastrzeżeń.

Mimo, iż art. 89 ust. 1 stanowi, że patent może być unieważniony w części, praktyka UPRP przed zmianami w 2020 r. uniemożliwiała inne ograniczenie patentu niż usunięcie całej kategorii ochrony. Należy wprost dopuścić możliwość zmian redakcyjnych zastrzeżeń w toku postępowania o unieważnienie i sprzeciwowego. Każda inna redakcja przenosi na uprawnionego z patentu ciężar ryzyka związanego z ewentualnymi niedopatrzzeniami Urzędu na etapie badania stanu techniki i badania merytorycznego. Efektywnie odmawia się uprawnionemu możliwości skorygowania opisu wynalazku, który zawiera patentowalne rozwiązanie w sposób umożliwiający zachowanie ochrony w świetle przeoczonego przez Urząd Patentowy stanu techniki.

Dodatkowo Art. 123 (3) Konwencji o Patencie Europejskim, stanowi, że zakres ochrony udzielonego patentu nie może być zmieniony w sposób rozszerzający ten zakres.

Zatem do zaproponowanej redakcji wprowadzono wyraźne odniesienie gwarantujące pewność prawną dla osób trzecich, iż zastrzeżenia po zmianie nie będą wykraczały zakresem poza zakres ochrony udzielonego pierwotnie patentu.

Powyższe stanowisko zostało przyjęte w uchwale Krajowej Rady Rzeczników Patentowych nr 2220/VIII/2022 z dnia 23 czerwca 2022 roku. Z uchwałą oraz pełnym stanowiskiem zawierającym uwagi do projektu ustawy, można zapoznać się na kodowanej stronie www.pirp.org.pl pod linkiem:

<http://www.rzecznikpatentowy.org.pl/uchwaly/zalacz2220.pdf>.

W lipcu 2022 r. Komisja Legislacyjna zajmowała stanowisko w przedmiocie stanowiska EUIPO w zakresie interpretacji art. 120 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1001 (EUTMR) w związku z aktualizacją przez Urząd UE ds. Własności Intelektualnej (EUIPO) „Wytycznych dotyczących rozpatrywania spraw związanych ze znakami towarowymi Unii Europejskiej”.

Zdaniem Komisji Legislacyjnej stanowisko EUIPO jest błędne, w takim zakresie, w jakim wymaga od rzecznika patentowego posiadania wykształcenia prawniczego. Komisja Legislacyjna wskazała, że przepis art. 120 rozporządzenia 2017/1001 posługuje się pojęciem „legal practitioner”, a nie „lawyer”. O ile słowo „lawyer” może być rozumiane jako prawnik – osoba posiadające formalne wykształcenie prawnicze, o tyle pojęcie „legal practitioner” powinno być rozumiane jako osoba świadcząca usługi prawnicze, która zgodnie z przepisem art. 120 ust. 1 pkt 1 jest uprawniona na terytorium Państwa Członkowskiego do reprezentacji w sprawach znaków towarowych. Takie rozumienie tego słowa potwierdza także fakt, iż w języku francuskim użyto słowa „avocat”, zaś w języku niemieckim „Rechtsanwalt”, a nie odpowiednio „juriste”, „Jurist”. Zgodnie z przepisem art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 11 kwietnia 2001 r. o rzecznikach patentowych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 944) rzecznik patentowy świadczy pomoc prawną i techniczną. Natomiast ust.2 tego artykułu stanowi, że pomoc prawna polega w szczególności na udzielaniu porad i konsultacji prawnych, sporządzaniu opinii prawnych, badaniu stanu prawnego przedmiotów własności przemysłowej, zastępstwie prawnym i procesowym. W związku z powyższym rzecznik patentowy zgodnie z przepisem art. 8 ust. 1 ustawy o rzecznikach patentowych, niezależnie od wykształcenia akademickiego, jest uprawniony do świadczenia usług prawniczych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej między innymi w odniesieniu do znaków towarowych. Jednym słowem różnicowanie sytuacji rzecznika patentowego posiadającego wykształcenie prawnicze i nieprawnicze zdaniem Komisji Legislacyjnej nie znajduje poparcia ani w przepisach prawa UE, ani w przepisach prawa polskiego.

Powyższe stanowisko zostało przyjęte w uchwale Krajowej Rady Rzeczników Patentowych nr 2223/V111/2022 z dnia 21 lipca 2021 roku. Z uchwałą oraz pełnym

stanowiskiem zawierającym uwagi do projektu ustawy, można zapoznać się na kodowanej stronie www.pirp.org.pl pod linkiem:

<http://www.rzecznikpatentowy.org.pl/uchwaly/zalacz2223.pdf>

W lipcu 2022 r. do analizy Komisji Legislacyjnej trafiły również wytyczne Prezesa Urzędu Patentowego w zakresie przesłanki poziomu wynalazczego.

Komisja Legislacyjna w omawianym zakresie analizowała uwagi napływające od rzeczników patentowych w ramach przeprowadzonej ankiety. Po zebraniu tych uwag powstał dokument przyjęty przez Krajową Radę Rzeczników Patentowych w uchwale Krajowej Rady Rzeczników Patentowych nr 2225/VIII/2022 z dnia 29 lipca 2021 roku. Z uwagami do ww. wytycznych można zapoznać się na kodowanej stronie www.pirp.org.pl pod linkiem:

<http://www.rzecznikpatentowy.org.pl/uchwaly/zalacz2225.pdf>

Także w lipcu 2022 r. Komisja zajmowała się analizą projektu ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz niektórych innych ustaw.

Komisja Legislacyjna przedstawiła kilkadziesiąt uwag do projektu ww. ustawy, większość o charakterze merytorycznym.

Stanowisko Komisji Legislacyjnej zostało przyjęte w uchwale Krajowej Rady Rzeczników Patentowych nr 2222/VIII/2022 z dnia 19 lipca 2022 r. Z uchwałą oraz pełnym stanowiskiem zawierającym uwagi do projektu ustawy, można zapoznać się na kodowanej stronie www.pirp.org.pl pod linkiem:

<http://www.rzecznikpatentowy.org.pl/uchwaly/zalacz2222.pdf>

W sierpniu 2022 r. Komisja Legislacyjna analizowała projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu uproszczenia procedur administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców.

Komisja Legislacyjna przedstawiła do tego projektu wiele uwag, głównie o charakterze redakcyjnym. Komisja negatywnie zaopiniowała zmiany wynikające z tego projektu a prowadzące przede wszystkim do zachwiania zasady dwuinstancyjności w postępowaniu administracyjnym.

Komisja wskazywała, że brak możliwości weryfikacji decyzji wydanej w I-szej instancji narusza znacząco prawo strony postępowania.

Uchwała oraz stanowisko przyjęte przez Krajową Radę Rzeczników Patentowych w kształcie zaproponowanym przez Komisję Legislacyjną zostaną opublikowane w najbliższym czasie.

W sierpniu 2022 r. Komisja Legislacyjna analizowała również kwestie dotyczące tzw. dobrych praktyk w konsultacjach publicznych, w związku z prośbą Ministerstwa Rozwoju i Technologii i przygotowała stosowne stanowisko w tej sprawie.

Wskazano m.in. że termin do wyrażenia stanowiska powinien wynosić co najmniej miesiąc, a w przypadku projektów długich (powyżej 50 stron), czy przedłożonych w okresie wakacyjnym albo świątecznym – dwa miesiące. Należy brać bowiem pod uwagę, że członkowie organizacji społecznych (w tym samorządowych) wykonują swoją pracę społecznie i pracują nad tekstami aktów prawnych w wolnym czasie. Tym samym jest oczywiste, że nie mogą odłożyć na bok obowiązków zawodowych i poświęcić całości swojego czasu na przygotowanie uwag do przedłożonych aktów prawnych. Dodatkowo w wielu przypadkach przedkładane stanowisko wymaga także przegłosowania przez organy danej organizacji, co także wymaga czasu. Dlatego też termin tygodniowy, czy dwutygodniowy jest terminem niepozwalającym na rzetelną analizę konsultowanego aktu prawnego.

Nadto, o konsultacjach powinny być zawiadamiane organizacje społeczne, w tym samorządowe, których działalności dana materia dotyczy. Polska Izba Rzeczników Patentowych bardzo często nie jest informowana np. o zmianach w kodeksie postępowania cywilnego, podczas gdy przecież rzecznicy patentowi mogą reprezentować klientów w postępowaniu cywilnym w szeroko rozumianych sprawach dotyczących własności intelektualnej.

Komisja Legislacyjna wskazała także, że w przypadku projektów kontrowersyjnych, gdzie występuje wiele sprzecznych ze sobą postulatów przedłożonych w toku konsultacji powinno się organizować konferencje uzgodnieniowe.

Nadto projekty kontrowersyjne, istotne społecznie czy zmieniające w znaczący sposób dotychczas obowiązujące prawo (wprowadzające nowe zakazy, obowiązki, instytucje) powinny być konsultowane po raz pierwszy już na etapie założeń, a do tworzenia takich aktów prawnych powinni być zapraszani specjaliści z zewnątrz i zainteresowane podmioty. W przeciwnym razie tworzone prawo uwzględnia tylko punkt widzenia urzędnika, a przecież prawo ma służyć całemu społeczeństwu. Nie można także zapominać, że prawo akceptowane społecznie jest chętniej stosowane przez społeczeństwo.

Dodatkowo Komisja Legislacyjna podniosła, że w przypadku, gdy w konsultowanej ustawie są odesłania do aktów niższego rzędu, projekty tych aktów prawnych powinny być konsultowane wraz z tą ustawą albo w niedługim okresie czasu po niej. Stanowisko to zostało przyjęte przez Krajową Radę w stosownej uchwale i zostanie opublikowane w niedługim czasie.

We wrześniu 2022 r. członkowie Komisji Legislacyjnej ustalili, że procedowany będzie projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Mając na uwadze fakt, iż Ministerstwo Sprawiedliwości nie uwzględniło Polskiej Izby Rzeczników Patentowych w ramach dotychczasowych konsultacji, zwrócono się z takim wnioskiem do Ministerstwa Sprawiedliwości, aby o dalszych pracach Izba była informowana i mogła przedstawiać swoje uwagi.

W październiku 2022 r. do Komisji Legislacyjnej wpłynął projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ustanowienia 35-godzinnego tygodnia pracy. Komisja Legislacyjna nie zajmowała stanowiska w zakresie tego projektu, gdyż uznano, że w zależności od tego, czy rzecznicy patentowi występują w roli pracodawcy czy pracownika, mogą zajmować odmienne stanowiska i trudno wypracować jednolite stanowisko w ramach samej Komisji.

Również w październiku 2022 r. Komisja Legislacyjna analizowała i wyraziła stanowisko w sprawie problemów związanych z KIS w kontekście wykorzystywania przez przedsiębiorców ulgi na działalność B+R.

W październiku 2022 r. przedstawiciel Komisji Legislacyjnej i Wiceprzewodniczący Pan Bartosz Krakowiak uczestniczył również w spotkaniu w siedzibie Ministerstwa Edukacji i Nauki w sprawie realizacji przez samorządy zawodowe obowiązków wynikających z przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/958 z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie analizy proporcjonalności przed przyjęciem nowych regulacji dotyczących zawodów, wdrożonej ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

W miesiącach październik i listopad 2022 r. Komisja Legislacyjna prowadziła prace nad analizą nowelizacji ustawy Kodeks postępowania cywilnego. Wnioski Komisji Legislacyjnej wynikające z analizy ww. nowelizacji zostały przedstawione i przyjęte w uchwale Krajowej Rady. Komisja Legislacyjna wskazała w przyjętym przez Krajową Radę stanowisku na następujące kwestie wskazane poniżej.

„Oceniając syntetycznie przedstawioną nowelizację należy wyrazić zadowolenie, że zmierza ona do usunięcia niedoskonałości poprzedniej dużej zmiany kodeksu postępowania cywilnego z 2019 roku, poprzez usunięcie wielu niekonsekwencji i braków.(...) Poważne wątpliwości budzi wynikająca z nowelizacji ogólna tendencja ograniczania praw strony, w szczególności prawa do rozpatrzenia sprawy na jawnej rozprawie. (...) Obecny wniosek strony o przeprowadzenie rozprawy ma być zastąpiony wnioskiem o wysłuchanie strony. Pozornie redakcyjna jedynie zmiana frazy „wniosek o wysłuchanie na rozprawie” na frazę „wniosek o przeprowadzenie rozprawy” wg projektu nowelizacji, prowadziłyby do naruszenia podstawowej zasady

procesu, jakim jest prawo do rozpatrzenia sprawy podczas jawnej rozprawy, co wynika wprost z art. 45 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.”

W projekcie znajdował się również zapis o dalszej formalizacji pism procesowych wnoszonych przez profesjonalnych pełnomocników. Projektodawca wymagał, aby pismo zawierało wyraźnie wyodrębnione oświadczenia, twierdzenia oraz wnioski, w tym dowodowe i jeżeli pismo zawierałoby uzasadnienie, to wnioski dowodowe zgłoszone tylko w uzasadnieniu nie wywoływałyby skutków, jakie ustawa wiąże ze złożeniem ich przez stronę. Propozycja według przedłożonego projektu nowelizacji stanowiłaby, zdaniem Komisji Legislacyjnej, nadmierne nieuzasadnione sformalizowanie postępowania stawiając jednocześnie zawodowych pełnomocników w sytuacji gorszej niż stronę występującą bez pełnomocnika. Z punktu widzenia rzetelności procesu, kwestią obojętną jest w którym miejscu pisma procesowego zamieszczony jest wniosek dowodowy, byleby tylko był zawarty w tym piśmie i wyodrębniony w jego treści. Sankcja w postaci niewywołania skutków procesowych tylko z powodu zamieszczenia wniosku w innym miejscu (co z reguły jest uzasadnione logiczną kolejnością wyводу) – jest niezrozumiała i może być odebrana jako rodzaj retorsji w stosunku do pełnomocników.

Komisja Legislacyjna zaproponowała pozostawienie dotychczasowego brzmienia jednego z przepisów dotyczących sytuacji, w której sąd wydając postanowienie, nawet niepodlegające zaskarżeniu, mógł przy nim zwięźle wskazać zasadnicze powody rozstrzygnięcia, jeżeli mając na względzie okoliczności sprawy uzna, że pozwoli to na usprawnienie postępowania. W przypadku proponowanej przez projektodawcę zmiany można mieć uzasadnione obawy, że zamieszczanie powodów/motywów rozstrzygnięcia w sentencji orzeczenia może wprowadzać w błąd stronę zamierzającą zaskarżyć dane rozstrzygnięcie. Dodatkowo, należy zauważyć, iż gdyby postanowienia podlegały powszechnemu, zwięzłemu uzasadnieniu przy ich wydawaniu, problem, który ma być rozwiązany za pomocą proponowanej zmiany, w ogóle by nie wystąpił. Nie zachodziłaby więc potrzeba dokonywania nowelizacji k.p.c. w tym zakresie.

Kolejna propozycja wskazana w projekcie, a negatywnie zaopiniowana przez Komisję Legislacyjną dotyczyła kwestii uzasadnienia niektórych orzeczeń. Projektodawca zamierzał wprowadzić przepis, zgodnie z którym niektóre orzeczenia (wskazane w § 1 art. 398²³ kpc), doręczą się wraz z uzasadnieniem, a nadto, że uzasadnienie może ograniczać się do wskazania podstawy prawnej rozstrzygnięcia wraz z przytoczeniem przepisów prawa. Komisja Legislacyjna zaproponowała rezygnację z wprowadzania tego przepisu, bowiem ograniczenie zakresu uzasadnienia do wskazania podstawy prawnej rozstrzygnięcia wraz z przytoczeniem przepisów prawa uniemożliwi dokonanie sprawnej kontroli prawidłowości orzeczenia.

Uchwała (podjęta w listopadzie 2022 r.) oraz stanowisko Krajowej Rady Rzeczników Patentowych, które zostało przekazane do Sejmu w sprawie tej nowelizacji, zostaną opublikowane w niedługim czasie.

Podsumowując, dotychczasowa działalność Komisji Legislacyjnej w obecnej kadencji była prowadzona na wielu płaszczyznach. Była to bardzo wyłożona praca, wymagająca szukania rozwiązań kompromisowych ale też praca dającą rezultaty w postaci dobrych propozycji legislacyjnych.

Z tego miejsca chciałbym podziękować wszystkim Koleżankom i Kolegom, którzy są lub byli członkami Komisji Legislacyjnej tj.

Pani Magdalenie Augustyniak
Pani Joannie Boćkowskiej
Panu Krzysztofowi Czubowi,
Pani Magdalenie Filipek – Marzec
Panu Oskarowi Gińko
Panu Andrzejowi Kacperskiemu
Panu Bogusławowi Kler
Panu Bartoszowi Krakowiakowi
Pani Magdalenie Krekorze
Pani Alinie Magońskiej
Pani Annie Mąkowskiej
Panu Piotrowi Mierzwińskiemu
Panu Marcinowi Momotowi
Panu Pawłowi Obryckiemu
Pani Elżbiecie Piątkowskiej
Pani Monice Wieleckiej

za dotychczasowy wkład w prace tej Komisji, jak też prosić aktualnych członków Komisji o dalszą aktywną pracę w kolejnych latach.

Szczególne i dodatkowe podziękowania kieruję z tego miejsca do Pana Bartosza Krakowiaka – Wiceprzewodniczącego Komisji oraz Pani Magdaleny Krekory – Sekretarza Komisji, którzy wspierają mnie w sprawnej organizacji prac Komisji oraz przygotowywaniu stanowisk Komisji Legislacyjnej.

W kolejnych miesiącach zapewne czeka nas jeszcze bardziej intensywna praca biorąc pod uwagę informacje pojawiające się ze strony resortu Ministerstwa Rozwoju i Technologii, iż planowane są pod koniec bieżącego roku (2022) dalsze prace nad projektem ustawy Prawo własności przemysłowej oraz nad projektem ustawy o rzecznikach patentowych. Będziemy Państwa z pewnością informować o dalszych działaniach legislacyjnych w ramach komunikatów kierowanych przez Prezydium lub Komisję Legislacyjną lub za pośrednictwem Dziekanów Okręgów.

Warszawa, 25 listopada 2022 r.